

Урок 59. ВИМОВА ТА НАПИСАННЯ ЗАКІНЧЕННЯ -ій У ПРИКМЕТНИКАХ ЖІНОЧОГО РОДУ В ДАВАЛЬНОМУ І МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКАХ

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів утворювати форми давального і місцевого відмінків прикметників жіночого роду в однині, розрізняти їх, правильно вимовляти й писати; закріплювати навички визначення відмінка прикметників; розвивати мовленнєві вміння школярів; виховувати організованість.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Холодно зараз в лісах і лугах.
Холодно зайчикам, лискам, птахам.
Затишно, тепло в класі у нас.
Друзі мої, я вітаю всіх вас!

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (див. додатковий матеріал до уроку на с. 3)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми поспостерігаємо за формами прикметників жіночого роду однини у давальному і місцевому відмінках, з'ясуємо, чи залежать закінчення прикметників у цих відмінках від кінцевого приголосного основи.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Колективне виконання вправи 212 (с. 95)

Ознайомлення учнів з таблицею

— Як вимовляється кінцевий приголосний основи прикметників у називному, давальному, місцевому відмінках однини?

2. Пояснення вчителя

— Прикметники жіночого роду в давальному і місцевому відмінках однини мають закінчення *-ій*. Закінчення прикметників жіночого роду в цих відмінках не залежить від групи. Кінцевий приголосний основи перед закінченням *-ій* вимовляється пом'якшено.

3. Первинне закріплення

— Спишіть речення, вставляючи пропущені закінчення.

— Визначте відмінок прикметників.

Голодн... курці просо сниться.

Всюди добре, а в рідн... хаті найкраще.

Кохан... матусі я квіти дарую, співаю найкращі пісні.

У музичн... школі виступали юні таланти.

На харківськ... бисквітн... фабриці виготовляють смачне печиво.

— Як розрізнити форми давального і місцевого відмінків однини прикметників жіночого роду? (За наявності прийменників у місцевому відмінку та їх відсутності у давальному відмінку.)

4. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Творча робота за вправою 213 (с. 95)

— Назвіть предмети, які зображені на с. 95 підручника.

- Які ознаки ви можете дібрати до кожного з них?
- Утворіть словосполучення і запишіть їх у зошит.
- Змініть записані словосполучення за відмінками так, як це показано у таблиці вправи 212.

2. Робота за вправою 214 (с. 95)

- Ознайомлення учнів з текстом, з'ясування значення невідомих слів.
- Редагування тексту учнями.
- Коментоване письмо.

Учні по черзі диктують речення, пояснюючи правопис закінчень прикметників, а весь клас записує. Якщо хтось не погоджується із правописом закінчення прикметника, він промовляє «Стоп!» і пропонує власну версію написання даного слова.

3. Гра «Галлявина загадок»

— Відгадайте загадки та знайдіть у них прикметники жіночого роду однини в місцевому відмінку.

- В земляній сиджу коморі,
А коса моя надворі. (*Морква*)
- У білій одежині,
В хустині зелененькій
Сумує край стежини
Тонесенька Оленка. (*Берізка*)
- Розумний Іванко
В дерев'яній сорочці —
Де носом поведе,
Там і слід покладе. (*Олівець*).
- У зеленім кожушку,
В костяній сорочечці.
Я росту собі в ліску,
Всім зірвати хочеться. (*Горіх*)
- Маленький хлопчина
У сірій свитині
По дворах стрибає,
Крихти збирає. (*Горобець*)

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

- Що нового дізналися на уроці?
- Як визначити відмінок прикметника?
- Яке закінчення мають прикметники жіночого роду в давальному і місцевому відмінках однини?
- У вас на столах лежать кольорові кульки. Вони означають ваш настрій після уроку.

Синя кулька
Жовта кулька
Зелена кулька

Я СОБОЮ ЗАДОВОЛЕНИЙ
Я ЗАСМУЧЕНИЙ
СЕРЕДИНКА

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 215 (с. 96).

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 211, с. 94)

Фронтальна перевірка відмінювання прикметників

— У яких відмінкових формах прикметники мають м'який знак перед закінченням?

— Прочитайте складені речення.

— Визначте відмінок використаних прикметників, назвіть закінчення.

2. Каліграфічна хвилинка

— Запишіть каліграфічно.

Закрутилися сніжинки,
як веселі комашинки,
наче зграї білих мух,
як м'який холодний пух.

— Підкресліть порівняння разом зі словами, до яких вони належать.

3. Вибіркове списування

— Прочитайте текст.

— Що цікавого ви дізналися із нього?

— Випишіть сполучення прикметника з іменником, визначте їх відмінок і рід.

ХОЛОД

Був такий холод, що навіть звірі й пташки не знали, як його пережити. Малі білочки, що жили в дуплі старої ялини, безупинно терли одна одній носи, щоб зігрітись, а зайці згорнулися в клубочок у своїх норах і не наважувалися навіть носа вистромити надвір. Тільки великі рогаті сови — єдині серед лісових мешканців, були, здавалося, задоволені. Пір'я на них геть задерев'яніло від інею, проте їм до цього було зовсім байдуже: вони тільки лупили свої великі жовті очі й перегукувалися одна з одною через увесь ліс.